

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KuntaGML:stä kohti yhteentoimivia rakenteita

KEHTO-foorumi 24.4.2020

Mitä ovat KuntaGML-tietomallikuvaukset

- KuntaGML-tietomallikuvaukset ovat määrittämiä kuntien tuottamien teknisen ja ympäristötoimen tietojen sisällöstä ja rakenteesta.
- Tavoitteena ollut yhteinen tiedonsiirtomuoto, jolla kunnat jakavat teknisen ja ympäristötoimen tietoja valtakunnallisiin järjestelmiin sekä kunnan sisäisesti.
- KuntaGML:ä käytetään esimerkiksi:
 - Kuntien rakennusvalvonnan ja DVV:n välisiin tiedonsiirtoihin
 - Kuntien rakennusvalvonnassa käytettävien järjestelmien ja Lupapisteen väliseen tiedonsiirtoon
 - Lupapisteen osoitteiden paikantamiseen (perustuu KuntaGML-formaattiin)
 - Joillakin kunnilla kaavayksikköjen julkaisu tehdään KuntaGML-
asemakaavaskeemalla
 - Osa kunnista käyttää KuntaGML-skeemoja kunnan sisäiseen tietojen siirtoon.

KuntaGML-tietomallikuvausten kehittäminen, ylläpito ja hallinta

- Kuvauksia/skeemoja on kehitetty erilaisissa hankkeissa ja yhteistyömalleissa vuodesta 2001, ajantasaiset kuvaukset löytyvät täältä:
 - <http://www.kuntatietopalvelu.fi/gml/>
 - <https://github.com/Kuntaliitto/kuntagml>
- Vuosina 2012-2018 ylläpitoa hoidettiin vuosittaisella Kuntaliiton koordinoimalla työpajalla, jossa IT-toimittajien kanssa käytiin läpi kunnilta tulleita kehittämisehdotuksia ja ratkaisuja niihin
- Hallinnointi siirtyi YM:lle 2019, kun julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta (Juhta) hyväksyi kuntien teknisen ja ympäristötoimen sisältöpalveluita koskevan suosituksen (JHS 211).
 - <http://www.jhs-suositukset.fi/suomi/jhs211>

KuntaGML-tietomallimakuvausten uudistaminen

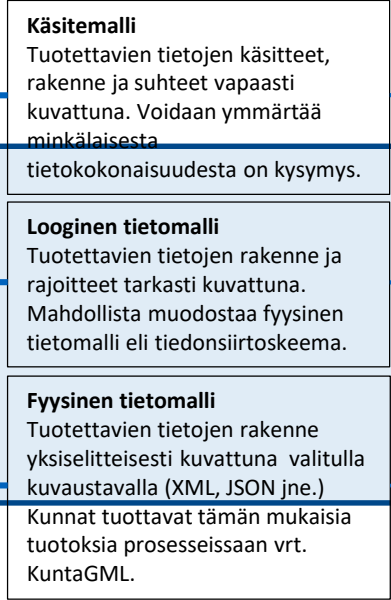
- Maankäyttö- ja rakennuslain uudistaminen tulee edellyttämään, että ainakin:
 - *Rakennuskohteen lupatiedot, suunnittelu- ja toteutumamallit sekä käyttö- ja huolto-ohje sekä*
 - *Tieto kaavan laatimisen vaiheesta, kaavan kansalliseen tietomalliin laadittu kaavaehdotus ja hyväksytty kaava, kaavaselostus sekä muut liittyvät maankäyttöpäätökset*
- ***on toimitettava rakennetun ympäristön tietojärjestelmään yhteentoimivassa ja koneluettavassa muodossa***
- Tarve valtakunnallisille, kv-standardit täyttävälle tietomalli/rajapintakuvauksille

KuntaGML-tietomallimakuvausten uudistaminen

- Hyödynnetään nykyisten KuntaGML-tietomallikuvausten sisältö- ja rakennemääritykset tarvittavin ja hyväksi koetuin osin
- Tietomallikuvausten lisäksi tarvitaan muutakin
 - Hallintamalli (t), käsittemallit, sanastot, koodistot, laatu- ja elinkaarisäännöt
- YM ja Kuntaliitto luonnostelevat hallintasuunnitelman ja –malli(t), tavoitteena kommentoille ennen kesää 2020 ja käyttöön syksyllä 2020
- Tietomallikuvausten kehittäminen aloitetaan **asema- ja yleiskaavan** sekä **rakennusvalvonnan/rakennuksen** malleista, tehdään osin **RYHTI-hankkeessa**, osin **Rakennetun ympäristön tiedon yhteentoimivuuden yhteistyöryhmässä** (<https://www.ym.fi/yhteentoimivuus>)

Hallintasuunnitelma
Mitkä periaatteet, prosessit, roolit jne. hallintamalleissa tulee olla kuvattuna. Koskee kaikkia rakennetun ympäristön tietojen tuottamista, joista YM vastaa.

Hallintamalli
Kuvaa miten rajapintapalveluita (tietomallit & itse rajapinnat) hallitaan ja päivitetään. Voi olla jokaiselle tuotteelle omansa tai yksi yhteinen tarpeen mukaan.

Sanastot
Määritellään tietomalleissa ja mm. laissa käytettävät käsitteet tarkasti, jotta kaikki tuottavat tietoa samalla tavalla

Koodistot
Määritellään tietomalleissa hyödynnettävien listat ja niiden arvot. Tärkeä osa koneluettavuutta ja standardisointia.

Laatusäännöt
Määritellään minkälaisia laatuvaatimuksia tuotettavalle tiedolle on, jotta se voidaan liittää osaksi RYTJ:tä

Elinkaarisäännöt
Määritellään miten tietoa päivitetään RYTJ:ssä kun sinne tuodaan uutta tietoa

Kaavoitus- ja rakennusvalvontaprosesseissa syntyvä kaava- ja rakennustieto.

Nykyisten KuntaGML-tietomallikuvausten ylläpito siirtymäaikana

- Nykyiset KuntaGML-määritykset säilytetään ainakin seuraavat 3 vuotta mahdollisimman muuttumattomina
 - Vrt. maankäyttö- ja rakennuslain uudistaminen ja sen siirtymäajat
 - Tehdään vain välttämättömät muutokset
- YM ja Kuntaliitto valmistelevat ylläpidon toimintamalliluonnoksen, kommenteille ennen kesää 2020
 - Ratkaistava ainakin kuntien osallistuminen, mahdollinen yhteiskehittäminen järjestelmätoimittajien kanssa, yhteydet muihin toimijoihin

Keskusteltavaksi

Näkemyksiä ja toiveita seuraavista (yhteentoimivuus@ym.fi):

- KuntaGML-skeemojen/kuvausten käytön nykytilanteesta kunnissa?
- Muutoksen vaikutukset kunnissa? Mitä kriittistä on rakennettu KuntaGML:n varaan?
- Tulevaisuuden skeemat/kuvaukset?
- Hallintasuunnitelma ja hallintamalli(t)?
- Nykyisten skeemojen/kuvausten ylläpito siirtymäaikana?